

پایداری سرزمین یا توسعه پایدار؟

سلسله نشست‌های گفتگوی محیط زیستی با محوریت «پایداری سرزمین یا توسعه پایدار؟» به همت خانه فعالین محیط زیست تبریز و با حضور کارشناسان و دوستداران محیط زیست در اتاق بازرگانی تبریز برگزار شد.

به گزارش روابط عمومی اتاق بازرگانی تبریز، مجید رحمانی، عضو هیئت مدیره خانه فعالین محیط زیست، در ابتدای این نشست ضمن طرح موضوع و بیان اهمیت این جلسات گفت: موضوع توسعه پایدار از جمله بحث‌هایی است که باید در جلسات گفتگوی محیط زیستی مطرح می‌شد. هدف اصلی این جلسات طرح موضوعات مختلف محیط زیستی و یادگیری گفتگو در قالب مطالعه گری است.

محیط زیست، شاه‌رگ حیاتی کشور

یابک باسمنجی، کارشناس محیط زیست، در این جلسه ضمن پاسخ به سوال اصلی جلسه در خصوص جایگاه محیط زیست «پایداری سرزمین یا توسعه پایدار؟» اظهار داشت: پوسته زمین به عنوان بخشی کوچک از کره زمین است. ضمن اینکه خود کره زمین، جزو سیارات کوچک است، با این حال منطقه‌ای که انسان و جانوران می‌توانند در آن زندگی کنند، بسیار کم و کوچکتر است.

وی در ادامه تشریح کرد: دو مفهوم کاربری اراضی و نحوه استفاده از اراضی از جمله مفاهیم مورد اشاره در بحث سرزمین هستند. دلایل تغییرات کاربری اراضی شامل تورم جمعیتی، فقر، دلایل اقتصادی، توسعه شهری و کشاورزی گسترده می‌شود و این دلایل بسته به توسعه یافتگی و در حال توسعه بودن کشورها نیز بستگی دارد. باسمنجی ضمن بررسی مفاهیم توسعه پایدار و ردپای اکولوژیکی گفت: ردپای اکولوژیکی، مدیریت برای توسعه پایدار است. بررسی این مفهوم در انواع جوامع بسیار حائز اهمیت است و توسعه یافتگی کشورها نیز از این طریق مشخص می‌شود.

وی میانگین شاخص جهانی ردپای اکولوژیکی را ۲.۷ عنوان کرده و میانگین ایران را نیز در همان حدود دانست. باسمنجی با بیان اینکه جهان از وضعیت مناسبی برخوردار نیست، تصریح کرد: در ۴۰ سال گذشته یک سوم زمین‌های قابل کشت در جهان و ۲۶.۵ میلیون هکتار خاک حاصلخیز از بین رفته و سالانه حدود ۱ میلیون هکتار به وسعت بیابان‌ها افزوده می‌شود.

باسمنجی علت این مشکلات را استفاده غیرمنطقی انسان از سرزمین عنوان کرد و گفت: به همین دلیل بحث آمایش سرزمین مطرح می‌گردد. این مفهوم پس از جنگ جهانی دوم و خرابی‌های حاصل از آن به وجود آمد. آمایش سرزمین یک مفهوم بلندمدت (۵۰ سال یا بیشتر) است، اما به دلیل کوتاه بودن دوره‌های مدیریتی در ایران و عدم پایداری به یک برنامه مشخص در طول مسئولیت، برنامه‌های بلندمدت نیز به مرحله اجرا نمی‌رسند.

باسمنجی با اشاره به مفهوم توسعه پایدار و روش‌های دستیابی به آن گفت: توسعه پایدار به عنوان یک واژه ناقص شناخته می‌شود، چراکه وضعیت جوامع بسیار متفاوت‌تر از یکدیگر است و نمی‌توان نسخه واحدی برای همه آنها در نظر گرفت.

نواقص و ابهام در برنامه آمایش استان

سولماز عظیم زاده، عضو هیئت مدیره خانه فعالین محیط زیست، در پایان این جلسه با بیان اینکه برنامه ریزی برای موضوعات مهمی مانند محیط زیست باید دقیق باشد، اظهار داشت: یک برنامه صحیح باید دارای هدف مشخص و فرآیند شفاف باشد، اما متأسفانه برنامه آمایش استان بیشتر شبیه انشاء است تا برنامه! وی ادامه داد: به نظر می‌رسد بهتر است با پرداختن به جزئیات این برنامه مثلاً بحث کشاورزی و دقیق‌تر ساختن آن، به فرآیند آن کمک کرده و آن را منتشر کنیم.

